

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Кафедра управління та бізнес-адміністрування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

Затверджено на засіданні кафедри
управління та бізнес-адміністрування
Протокол № 1 від 29 серпня 2018 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Місцеве самоврядування
Викладач	Бурик Зоряна Михайлівна, доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри управління та бізнес-адміністрування
Контактний телефон викладача	+38 (067) 999 42 40
E-mail викладача	zoriana.buryk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний, дистанційний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації (онлайн-консультації): згідно розкладу консультацій.
2. Анотація до курсу	
<p>Предметом навчальної дисципліни є місцеве самоврядування, як суспільне явище, як складова публічного управління, як система з притаманною їй організаційною та функціональною структурою, як складний процес, що реалізується територіальними громадами, питання місцевого значення на основі базових принципів публічного управління та місцевого самоврядування. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <p>Змістовний модуль 1. Теоретичні засади місцевого самоврядування у публічній сфері. Змістовний модуль 2. Особливості децентралізації в Україні. Змістовний модуль 3. Забезпечення функціонування органів місцевого самоврядування.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою навчальної дисципліни «Місцеве самоврядування» є формування у студентів системи знань, вмінь та навичок щодо специфіки інституту місцевого самоврядування в контексті теоретичних та фундаментальних засад демократичного врядування.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни «Місцеве самоврядування» є засвоєння студентами навчального матеріалу стосовно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - особливостей та принципів місцевого самоврядування; - завдань та функцій місцевого самоврядування; - конституційно-правових засад місцевого самоврядування в Україні; - системи місцевого самоврядування та її елементів; - сутності та процесу децентралізації; - діяльності органів місцевого самоврядування; - компетенції та актів місцевого самоврядування; - гарантій та відповідальності в місцевому самоврядуванні. 	
4. Компетентності	
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>	

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.
 ЗК6. Здатність працювати в команді.
 ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.
 ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
 ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
 ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.
 ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).
 ФК.1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.
 ФК.2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.
 ФК.3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.
 ФК.7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.
 ФК.11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

5. Результати навчання

ПР5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.
 ПР12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.
 ПР15. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	-
практичні заняття	48
самостійна робота	42

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний\ вибірковий
7	281 «Публічне управління та адміністрування»	4	1. Нормативні навчальні дисципліни 1.2. Цикл професійної підготовки 1.2.1. Теоретична підготовка

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Теоретичні основи місцевого самоврядування. Принципи організації та функціонування місцевого самоврядування. Завдання місцевого самоврядування. Функції місцевого самоврядування.	Практичне заняття	[1-24]	Опрацювати теоретичний матеріал, підготуватися до практичного заняття (d-learn)	3 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Еволюція теорії	Практичне	[1-24]	Опрацювати	2 бали	До

<p>походження місцевого самоврядування. Розвиток теорії походження місцевого самоврядування. Основні наукові концепції місцевого самоврядування. Сучасні моделі місцевого самоврядування.</p>	заняття		теоретичний матеріал, підготуватися до практичного заняття (d-learn)		наступного заняття за розкладом
<p>Тема 3. Сучасні європейські підходи до забезпечення демократичної участі у місцевому самоврядуванні. Принципи демократичної участі у місцевому самоврядуванні. Форми демократичної участі у місцевому самоврядуванні. Механізми демократичної участі у місцевому самоврядуванні.</p>	Практичне заняття	[1-24]	Опрацювати теоретичний матеріал, підготуватися до практичного заняття (d-learn)	2 бали	До наступного заняття за розкладом
<p>Модуль 1. Теоретичні засади місцевого самоврядування у публічній сфері. Теоретичні основи місцевого самоврядування. Еволюція теорії походження місцевого самоврядування. Сучасні європейські підходи до забезпечення демократичної участі у місцевому самоврядуванні.</p>	Контрольна робота	[1-24]	Повторити усі теми першого модуля (d-learn)	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 4. Децентралізація як основний напрям реформування місцевого самоврядування. Поняття і сутність децентралізації. Європейська хартія місцевого самоврядування. Світовий досвід децентралізації і розвитку місцевого самоврядування.</p>	Практичне заняття	[1-24]	Опрацювати теоретичний матеріал, підготуватися до практичного заняття (d-learn)	2 бали	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 5. Концептуальні засади реформування місцевого самоврядування в умовах децентралізації повноважень в Україні. Перспективні напрями формування сучасних територіальних громад. Алгоритм добровільного об'єднання територіальних</p>	Практичне заняття	[1-24]	Опрацювати теоретичний матеріал, підготуватися до практичного заняття (d-learn)	2 бали	До наступного заняття за розкладом

громад. «Розумне зростання» в об'єднаних територіальних громадах.					
Тема 6. Система місцевого самоврядування. Поняття системи місцевого самоврядування та її елементи. Територіальна громада – основний елемент системи місцевого самоврядування. Об'єднана територіальна громада, особливості та завдання розвитку.	Практичне заняття	[1-24]	Опрацювати теоретичний матеріал, підготуватися до практичного заняття (d-learn)	2 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Територіальні громади в Україні. Формування територіальних громад в Україні (практичні засади). Співробітництво територіальних громад. Старости в громадах. Соціальна підтримка населення.	Практичне заняття	[1-24]	Опрацювати теоретичний матеріал, підготуватися до практичного заняття (d-learn)	4 бали	До наступного заняття за розкладом
Модуль 2. Особливості децентралізації в Україні. Децентралізація як основний напрям реформування місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування. Концептуальні засади реформування місцевого самоврядування в умовах децентралізації повноважень в Україні. Територіальні громади в Україні.	Контрольна робота	[1-24]	Повторити усі теми другого модуля (d-learn)	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Органи місцевого самоврядування. Представницькі органи місцевого самоврядування. Виконавчі органи місцевого самоврядування. Місце та роль органів самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування.	Практичне заняття	[1-24]	Опрацювати теоретичний матеріал, підготуватися до практичного заняття (d-learn)	4 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Компетенція та акти місцевого самоврядування. Поняття та структура компетенції місцевого самоврядування. Законодавчі закріплення компетенції місцевого самоврядування. Акти	Практичне заняття	[1-24]	Опрацювати теоретичний матеріал, підготуватися до практичного заняття (d-learn)	2 бали	До наступного заняття за розкладом

місцевого самоврядування.					
Тема 10. Гарантії місцевого самоврядування. Відповідальність в місцевому самоврядуванні. Поняття та система гарантій місцевого самоврядування. Відповідальність в місцевому самоврядуванні.	Практичне заняття	[1-24]	Опрацювати теоретичний матеріал, підготуватися до практичного заняття (d-learn)	2 бали	До наступного заняття за розкладом
Модуль 3. Забезпечення функціонування органів місцевого самоврядування. Органи місцевого самоврядування. Компетенція та акти місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування. Відповідальність в місцевому самоврядуванні.	Контрольна робота	[1-24]	Повторити усі теми третього модуля (d-learn)	5 балів	До наступного заняття за розкладом

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>100 бальна – 50 балів протягом семестру та 50 балів за залік «відмінно» – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>«добре» – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p> <p>«задовільно» – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>«незадовільно» – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Практичні заняття	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час практичних занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Середній бал за поточний контроль переводиться у 25 бальну шкалу.
Контрольні роботи	Протягом семестру студент виконує 3 контрольні роботи. Максимальна сума отриманих балів за контрольні роботи – 15.
Самостійна робота	Студент самостійно опрацьовує матеріал, що передбачений навчальним планом.

Тестування	<p>Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (дві спроби – кращий результат).</p> <p>Максимальна кількість балів за тестування становить 10 балів.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за три змістовні модулі.</p> <p>Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу директора інституту післядипломної освіти та довузівської підготовки за заявою, погодженою з кафедрою управління та бізнес-адміністрування, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перекладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p>
8. Політика курсу	
<p>Підсумковою формою контролю є залік, який проводиться у письмовій (дистанційній) формі.</p> <p>Максимальна кількість балів за залікову роботу – 50.</p> <p>Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.</p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.</p>	
9. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Сайт дистанційного навчання. URL : http://d-learn.pu.if.ua 2. Курс «Децентралізація в Україні – теорія та практика» // Prometheus. URL : https://prometheus.org.ua/ 3. Курс «Смарт-громада: управління на основі даних» // Prometheus. URL : https://prometheus.org.ua/ 4. Курс «Ефективна взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськістю» // Prometheus. URL : https://prometheus.org.ua/ 5. Курс «Гендерно орієнтоване бюджетування для розвитку громад» // Prometheus. URL : https://prometheus.org.ua/ 6. Курс «Навчання для депутатів місцевих рад об'єднаних територіальних громад» // Prometheus. URL : https://prometheus.org.ua/ 7. Курс «Створення інституцій місцевого економічного розвитку громад» // Prometheus. URL : https://prometheus.org.ua/ 8. Курс «Ефективний бюджетний процес в органах місцевого самоврядування» // Prometheus. URL : https://prometheus.org.ua/ 9. Курс «Підготовка та впровадження проектів розвитку громад» // Prometheus. URL : https://prometheus.org.ua/ 10. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Закон України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua 11. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України (із змінами та доповненнями). URL: http://zakon4.rada.gov.ua 12. Про місцеві вибори. Закон України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-19 13. Про органи самоорганізації населення. Закон України. URL: 	

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-19>
14. Про службу в органах місцевого самоврядування. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
 15. Про співробітництво територіальних громад. Закон України. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>
 16. Європейська Хартія місцевого самоврядування (Рада Європи, 15 жовтня 1985 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036
 17. Бородін Є. І. Квітка С. А., Тарасенко Т. М. Міжнародні стандарти місцевого самоврядування : хрестоматія. Дніпро : ГРАНІ, 2019. 148 с.
 18. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу : аналіт. доп. / [Жаліло Я. А., Шевченко О. В., Романова В. В. та ін.]; за наук. ред. Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2019. 192 с.
 19. Дегтяр А. О., Соболев Р. Г. Фінансове забезпечення розвитку ОТГ // *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2019. № 1. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2019_1_40.
 20. Дегтяр О. А. Методологічні підходи до розроблення та ухвалення раціональних управлінських рішень у сучасному менеджменті // *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2017. № 1. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2017_1_6.
 21. Кравченко В. В., Бородін Є. І. Квітка С. А. Місцеве самоврядування в системі публічного управління : навч. посіб. у схемах. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 148 с.
 22. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. К. : 2017. 110 с.
 23. Місцеве самоврядування : підручник / за заг. ред. В. М. Вакуленка, Ю. Ф. Дехтяренка, В. С. Куйбіди. Київ : НАДУ, 2019. 672 с.
 24. Реформа системи державного управління та місцевого самоврядування в Україні : стан, виклики, перспективи здійснення : наук. доп. / авт. кол. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди. Київ : НАДУ, 2018. 180 с.

Викладач _____

Бурик З. М.